

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
43

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

Celý region Moravské brány si zaslouží ještě větší pozornosti, zvláště v souvislosti se studiem sousední lokality Velká Kobylanka. Hlubší studium těchto industrií zřejmě ukáže zajímavé chronologické i kulturní vztahy zejména k dalším částem Moravy a Polska.

Petr Kostrhun, Petr Neruda, MZM Brno

Literatura:

Dvořák, J. – Valoch, K. 1961: Příspěvek k poznání kvartéru v okolí Hranic na Moravě, A 11, 153-162.

Klíma, B. 1951: Nové nálezy na paleolitické stanici u Hranic. AMM 26, 3-19.

Klíma, B. 1960: Soupis paleolitických nálezů z Hranic. Archiv nál. zpráv AÚ AV ČR Brno, čj. 4468.

Klíma 1969: Petřkovice II – nová paleolitická stanice v Ostravě, AR 21, 5, 583-595.

Neruda P. 1994: Ekonomie využití suroviny v mladém paleolitu Ostravska. Nepubl. rukop. diplom. práce, katedra archeologie, FF MU Brno.

Oliva, M. – Neruda, P. 1999: Gravettien severní Moravy a Českého Slezska, AMM, Sci. soc. 84, 43-115.

Skutil, J. 1955: Příspěvek k poznání paleolitika Moravské brány, A4, 447-468.

Summary:

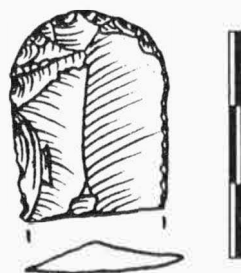
The surface site Černotín I – Malá Kobylanka is situated on an elongated hill, east of the town of Hranice na Moravě (320 m ASL). We have collected 112 pieces of stone artifacts. Retouched blades and side scrapers are predominant. The presence of others types (burins, notches) is sporadic. The collection is comparable to the EUP collection from „Hlaviceva“ Cave. An analogous character of stone industry can be found also among Gravettian collections in the region of Ostrava (e.g. Petřkovice II).

HOLŠTEJN (okr. Blansko)

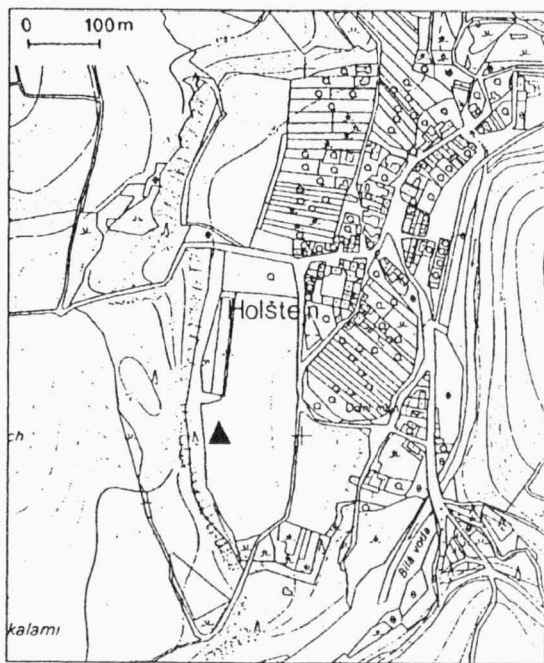
„Na Městečku“. Pozdní fáze mladého paleolitu. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum. Uložení: AÚ AV ČR Brno.

Jediným pravěkým artefaktem získaným při povrchovém průzkumu zaniklé středověké osady pod holštejnským hradem dne 28. listopadu 1987 byl izolovaný kus šupané kamenné industrie. Jde o škrabadlo na distálním zlomku nízké čepele (4 mm), jejíž jedna hrana je rovněž jemně strměji retušována (celková šířka 21 mm, délka 27 mm – obr. 4). Velmi kvalitní medově žlutý silicit

z glacienních sedimentů nese skvrny modravě bílé patiny. Nástroj zřejmě patří mladší fázi mladého paleolitu, případně pozdnímu paleolitu. Pochází z východně orientovaného svahu 467 m n. m., kterým se ploché plató, rozdělené cestou od holštejnského dvora ke hradu, mírně zvedá k úpatí skalní stěny, která ohraničuje západní a jihozápadní část poloslepého krasového údolí. Místo nálezu, vzdálené asi 140 m na jihozápad od kříže na rozcestí u holštejnského dvora, určuje na Státní mapě 1 : 5 000 – odvozené, listu Boskovice 3 – 9 bod vzdálený 199 mm od J a 278 mm od Z okrajové sekční čáry (obr. 5).

Obr. 4. Holštejn. Škrabadlo. Holštejn. Endscraper.

Obr. 5. Holštejn. ▲ – lokalizace naleziště. Holštejn. ▲ - a location of the site.

Ojedinelý nález rozmnožuje velmi chudé stopy paleolitického osídlení holštejnského údolí v severovýchodní části Moravského krasu. Spíše než k nedaleké jeskyni „Lidomorňa“ (č. j. 527).

odkud pochází starší nálezy označené J. Skutilem (1947: 59) jako magdalenienenské, se však váže k výrazné skalní stěně na zvýšené jihozápadní straně údolí, s řadou převisů a drobných jeskyní (č. 514 – „V bučí“, č. 517 – „Nezaměstnaných“, č. 518 – „Holštejnská“, č. 519 – „Bílá Hvězda“).

Jiří Doležel, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Skutil, J., 1947: Moravské prehistorické výkopy a nálezy Oddělení moravského pravěku Zemského muzea 1937-1945, Časopis Moravského muzea zemského XXXIII – I/1946, 45-134.

Summary:

An isolated, probably LUP artifact, was found in the „Na Městečku“ field within the cadastral territory of the village of Holštejn. It is an endscraper made on the distal fragment of a blade produced from erratic flint.

JEMNICE (okr. Třebíč)

U Nádraží ČD. Mladý paleolit. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum.

V blízkosti nádraží ČD se podařilo v průběhu terénního průzkumu mikroregionu Jemnicka získat paleolitický artefakt. Místo nálezu je mezi silnicí do Slavkovic a osamocenou zahradou na okraji ploché sníženiny – prameniště (ZM 1 : 10 000 mapa 33-21-04 254 mm J s. č. a 73 mm V s. č.). Jde o konvexní drasadlo zhotovené z moravského jurského rohovce zřejmě typu Krumlovský les, varianty II. V týle je předmět z 1/3 recentně (?) odlomen. Nález lze datovat do období mladého paleolitu (pravděpodobně do jeho starší fáze). Jde o první nález z období paleolitu z katastru Jemnice a můžeme předpokládat, že podrobnými průzkumy okolí se počet nálezů štípané industrie ještě zvýší.

*Milan Vokáč, FF MU Brno
Stanislav Houzar, MZM Brno*

Summary:

An isolated sidescraper made from Moravian Jurassic flint was found near the Jemnice railway station.

JEZEŘANY-MARŠOVICE (k. ú. Maršovice, okr. Znojmo)

Maršovice I. Střední – mladý (?) paleolit. Sídliště. Povrchový průzkum. Uložení: MZM.

Při povrchovém průzkumu na katastru Jezeřan-Maršovic byly nalezeny ve vinohradu, v poloze Maršovice I dva patinované artefakty. Prvním z nich (souřadnice JTSK 1175700 a 613670) bylo počátkové jádro inicializované na valounu rohovce

typu Krumlovský les (obr. 6: 1). Celý předmět byl původně pokrytý silnou vrstvou sintru, svědčící o jeho nedávném vytažení z vrstvy, patrně v souvislosti s okopáváním vinohradu. Plocha těžby jádra je silně eolizována, takže by mohla evokovat vyšší stáří. V této souvislosti je nutné připomenout K. Valochem definovaný krumlovien (srov. Valoch 1971, Taf. VIII-1; Taf. XI), k němuž jsou přiřčlenovány nálezy z nedalekého úvozu, který je situován cca 200 m západněji.

Nedaleko tohoto jádra (asi o dva řádky výše po svahu) bylo nalezeno rovněž zasintrované drasadlo, ale tentokrát vyrobené z glacienního silicitu (obr. 6: 2; souřadnice JTSK 1175640 a 613800). Jeho kulturní příslušnost je nejistá.

V nejbližším okolí těchto dvou nálezů byl prováděn záchranný výzkum neolitického sídliště v poloze Maršovice I „Na Kocourkách“ (roku 1976 Jihomoravským muzeem ve Znojmě; Langová – Rakovský 1971; Koštuřík et al. 1984), z něhož bylo později do MzM předáno několik desítek kusů mladopaleolitické (?) štípané industrie (ozn. přír. číslem 11/83). Další výzkum prováděl K. Valoch a L. Seitl v roce 1985 v Maršovicích II, odkud pochází nevelká stratifikovaná kolekce štípané industrie (Valoch – Seitl 1988). Artefakty se nacházely v hloubce cca 70 cm, ve sprašovém Ca-horizontu, jenž ležel v podloží fosilní půdy. Kromě místních rohovců byly ojedinele štípany i křemence a radiolarit. Na základě 1 zlomku listovitého hrotu a jednoho nevýrazného klínku (?) přiřadil K. Valoch tuto industrii szeletienu.

Petr Neruda, Zdeňka Nerudová, MZM Brno

Literatura:

Koštuřík, P. – Rakovský, I. – Peške, L. – Přichystal, A. – Salaš, M. – Svoboda, J. 1984: Sídliště mladšího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou v Jezeřanech – Maršovicích. AR 36/4, 378-410.

Langová, J. – Rakovský, I. 1981: Objekty kultury zvoncovitých pohárů z Jezeřan-Maršovic. AR 33/1, 19-34.

Valoch, K.: 1971: Eine Mittelpaläolithische Industrie von Maršovice I in Südmähren (ČSSR). Anthropologie IX/1, 29-47.

Valoch, K. – Seitl, L. 1988: Grabung auf der Paläolithische Fundstelle Maršovice II (Bez. Znojmo) in Südmähren. AMM sci. soc. LXXIII, 15-28.

Summary:

Two artifacts were found at the Maršovice I site. The first, an initiated core, is made from Krumlovský les chert (type I). The second artifact, a sidescraper, is made from erratic flint.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Bakázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00